

Ita ex hac tam varia Democriticorum principiorum recensione, quid nam revera Democritus an infinita an unum an duo contraria principia constituerit, statuere nequeamus.

At illud quod est, 1. De elementis capite 4. de Leucippo et
 5 Democrito:³⁹ *Dicunt enim esse primas magnitudines, multitudine quidem infinitas, magnitudine vero indivisibiles et nec ex uno multum fieri nec ex multis unum, sed horum complexione et circumplexu omnia gigni.* Contrarium prorsus est illi, quod est capite 7. sequenti:⁴⁰ *Empedocles et Democritus latent ipsi seipsos, generationem non*
 10 *ex entibus ad invicem facientes, sed apparentem generationem. Inexistens enim unum quodque secerni aiunt, tamquam ex vase generatio sit.* Contraria enim procul dubio sunt complexio et circumplexus secretioni.

Libro De sensu capite 2:⁴¹ *Democritus vere quod quidem aquam*
 15 *esse dicat, bene dicit, quod vero putet visionem esse emphasim, non bene.* At Theophrastus libro De sensu nuper impresso, quanquam praeceptorem Aristotelem imitatus, veterum non paucorum dogmate eo confutat: non tamen eandem Democriti opinionem affert, ait autem:⁴² *Videre quidem facit emphasi, hanc vero proprie dicit.* *Emphasin enim non statim in pupilla fieri, sed aerem inter medium*
 20 *visus et rei visae figurari.* Longe autem aliud est dicere emphasim esse visionem et visionem fieri emphasi. Illud enim identitatem notat, hoc diversitatem actus et proximi obiecti, qualis est emphasis haec Theophrastica, contra quam multis verbis inveni

³⁹ φασὶ γὰρ εἶναι τὰ πρῶτα μεγέθη, πλήθει μὲν ἄπειρα, μεγέθει δ' ἀδιαίρετα, καὶ οὐτ' [οὐδ'] ἐξ ἑνὸς πολλὰ γίνεσθαι οὔτε [οὐδ'] ἐκ πολλῶν ἓν, ἀλλὰ τῆ τούτων συμπλοκῇ καὶ περιπαλάξει [περιπλέξει] πάντα γεννᾶσθαι. [ARIST. Cael. 303a.5 – 8]

⁴⁰ Οἱ μὲν οὖν περὶ Ἐμπεδοκλέα καὶ Δημόκριτον λανθάνουσιν αὐτοὶ ἑαυτοὺς οὐ γένεσιν ἐξ ἀλλήλων ποιῶντες, ἀλλὰ φαινομένην γένεσιν, ἐνυπάρχον γὰρ ἕκαστον ἐκκρίνεσθαί φασιν, ὥσπερ ἐξ ἀγγείου τῆς γενέσεως οὔσης. [ARIST. Cael. 305b.1 – 4]

⁴¹ Δημόκριτος δ' ὅτι μὲν ὕδωρ εἶναι φησι, λέγει καλῶς, ὅτι δ' οἶεται τὸ ὄραν εἶναι τὴν ἔμφασιν, οὐ καλῶς. [ARIST. Sens. 438a.5 – 7]

⁴² ὄρα μὲν οὖν ποιεῖ τῆ ἔμφασει, ταύτην δ' ἰδίως λέγει. τὴν [ὀ τὴν] γὰρ ἔμφασιν οὐκ εὐθύς ἐν τῇ κόρῃ γίνεσθαι, ἀλλὰ τὸν ἀέρα τὸν μεταξὺ τῆς οὐραίας καὶ τοῦ ὄρωμένου τυποῦσθαι. [THEOPHR. Sens. 50.1 – 3]